

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**
ANNO 1919

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

PROFESIONĀLAJĀ IZGLĪTĪBĀ IESAISTĪTO
VISPĀRIZGLĪTOJOŠO MĀCĪBU PRIEKŠMETU PEDAGOGU
KOMPETENCES PAAUGSTINĀŠANA

Austra Avotiņa

autora vai autoru grupas vārds, uzvārds

Kultūras izpausmes formas. Māksla kā kultūras forma III
darba nosaukums

Materiāls izstrādāts

ESF Darbības programmas 2007. - 2013.gadam „Cilvēkresursi un nodarbinātība”
prioritātes 1.2. „Izglītība un prasmes”
pasākuma 1.2.1. „Profesionālās izglītības un vispārējo prasmju attīstība”
aktivitātes 1.2.1.2. „Vispārējo zināšanu un prasmju uzlabošana”
apakšaktivitātes 1.2.1.1.2. „Profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu
kompetences paaugstināšana”

Kultūras izpausmes formas

Māksla kā kultūras forma III

Mērķis:

Veidot izpratni par mākslu kā kultūras formu.

Uzdevumi:

1. Iepazīties ar strukturālismu kā vienu no pasaules uztveres veidiem un mākslu kā tā izpausmes formu;
2. Vērtēt un analizēt tekstu un tam atbilstošu mākslas darbu saturu;
3. Pētīt mūsdienu moderno autoru darbus un meklēt tajos strukturālisma izpausmes;
4. Veidot personīgo viedokli par strukturālismu kā sabiedrības domāšanas formu.

STRUKTURĀLISMS

- 1800 – 1870 neoklasicisms – Davids, Engrs;
- 1870 – 1905 postimpresionisms – Serā, Sezans;
- 1905 – 1945 no kubisma uz ģeometrisko abstrakcionismu – Pikaso, Braks, Mondrians, krievu avangards – konstruktīvisms (Tatlins) un supremātisms (Malevičs) ;
- 1945 – 1980 objektīvā, bezpersoniskā ideoloģija – kinētiskā (Kalders, Tingeli) un optiskā māksla (Vasarelli), *Hard Edge* (Kellijs), minimālisms (Bills, Džads);
- 1980 – 2000 ieprieksējā perioda klasiķi, *Neo Geo*, minimālisms, Le Vits, Flavins.

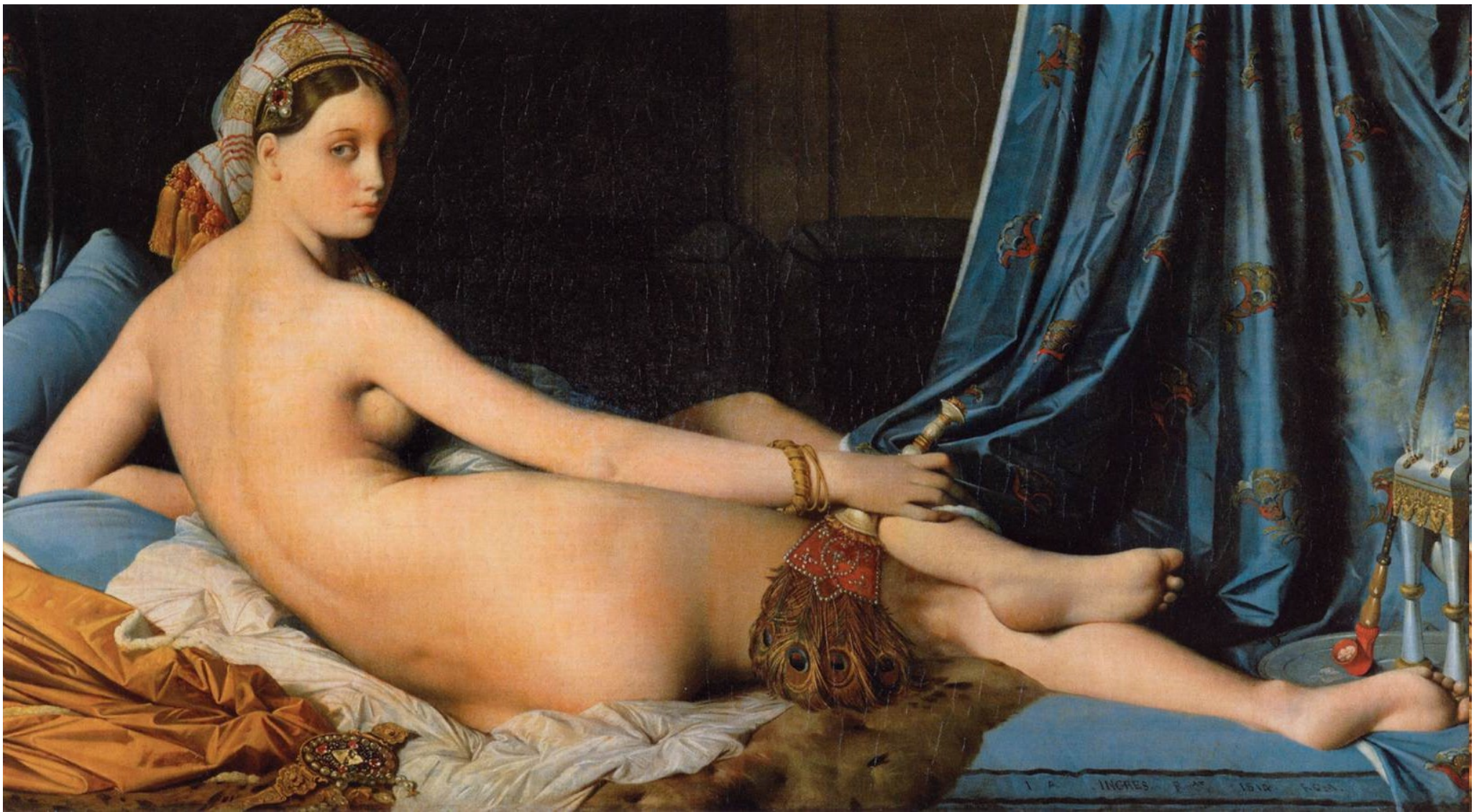

2011

© avotiņa

4

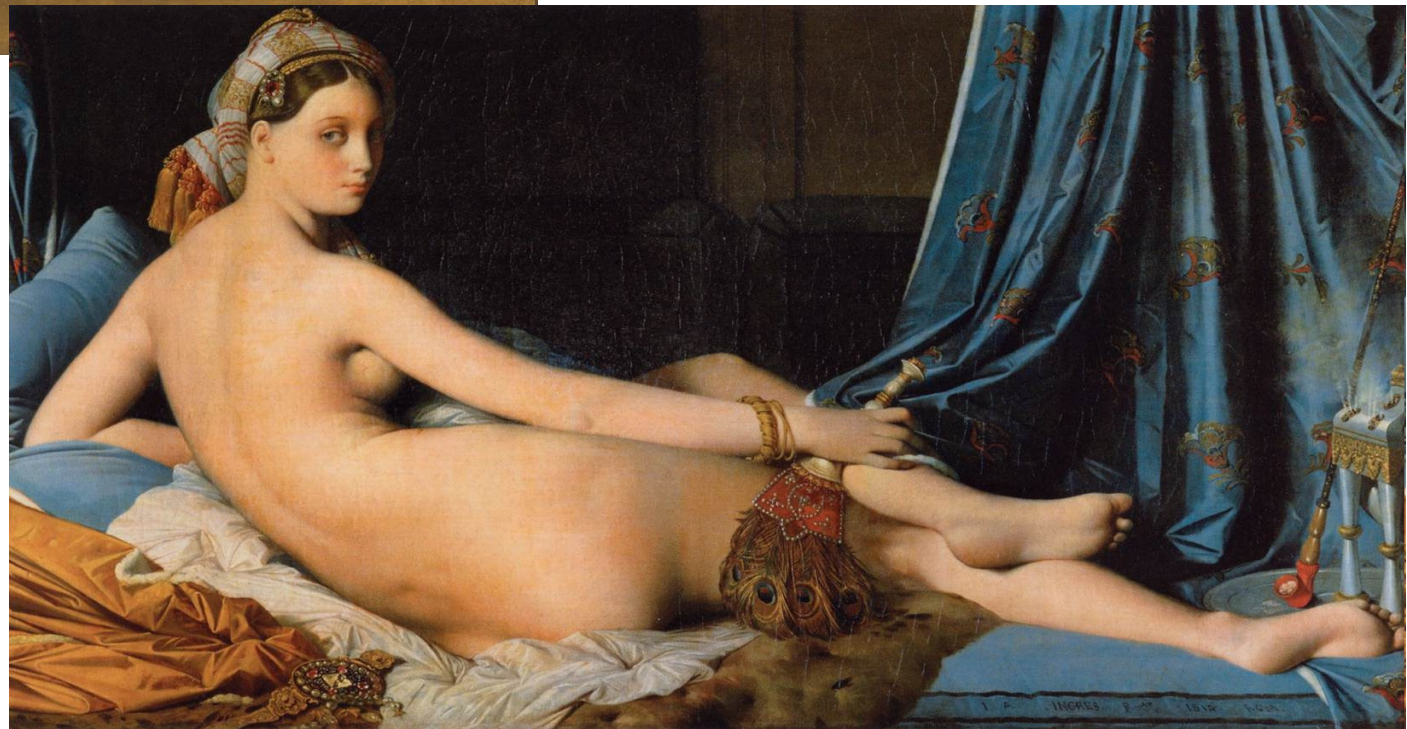
Žaks Luijs Davids (1748 – 1825) - neoklasicisms

Žans Ogists Dominiks Engrs (1780 – 1867).
2011
Lielā odaliska. 1814. © avotiņa

Diskusija
Salīdziniet un
pretstatiet – kas
kopīgs un kas atšķirīgs
šajos darbos.
Mēģiniet noteikt
sturukturālisma
pazīmes.

2011

Engrs, 1806.
Napoleons.

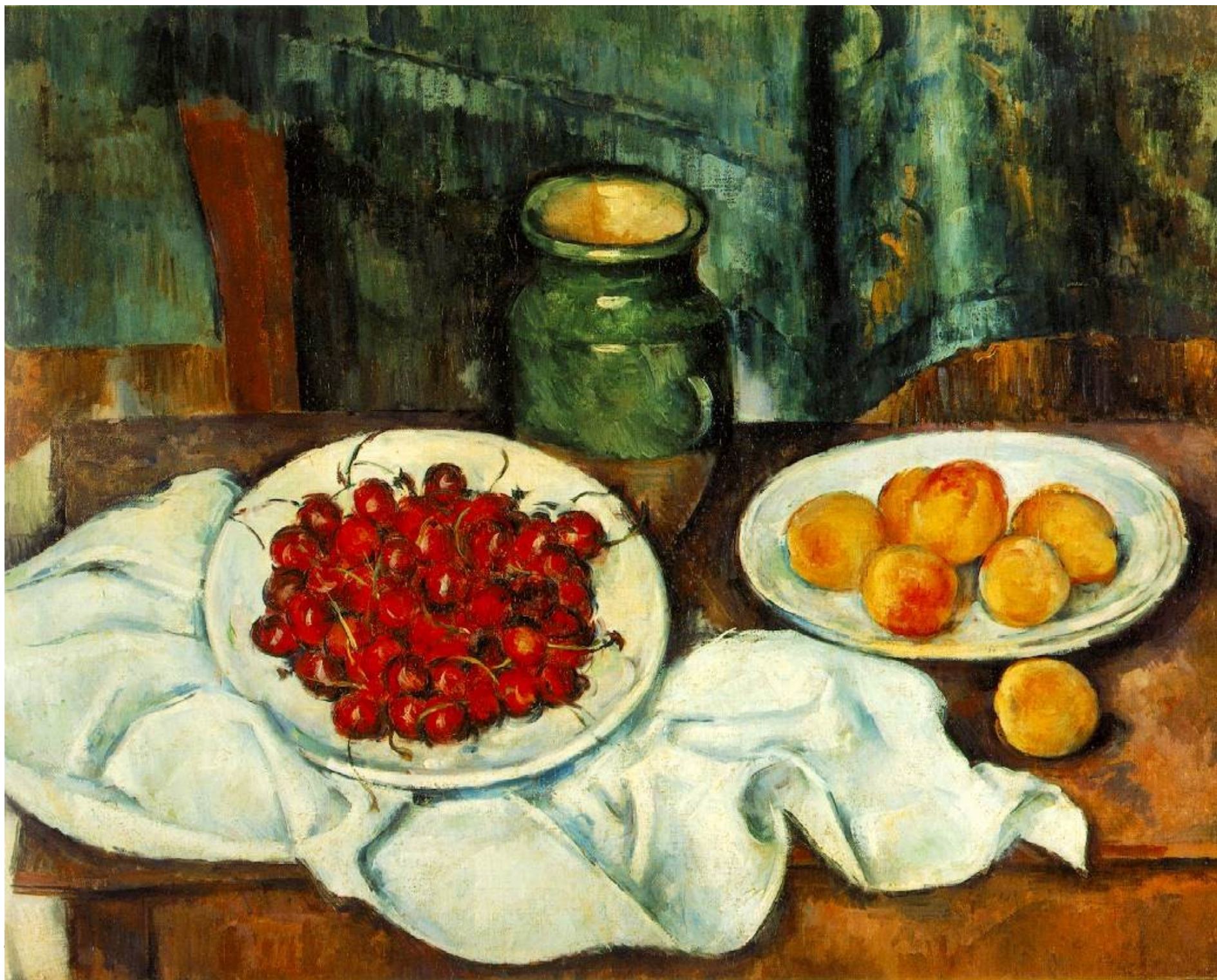
Dauids, 1801.
Napoleons.

2011

Pols Sezans (1839 – 1906). Kāršu spēlmaņi.
© avotiņa 8

ImageHandler.ashx

Imants Lancmanis (1941) pēc J.Rozentāla mākslas vidusskolas un Latvijas Mākslas akadēmijas Glezniecības nodaļas absolvēšanas sākumā gleznojis klusās dabas un portretus. Savu nākotni saistīja ar glezniecību, bet, kad liktenis deva vienreizējo iespēju kļūt par pils direktoru, gleznošana palika otrajā plānā.

"Mana glezniecība nav nekādā saistībā ar pili. Tā ir cita mana iekšējā dzīve, ko nevaru vairs ilgāk sev aizliegt," saka viņš pats.

I. Lancmanis. Revolūcijas piramīda.
(500 × 333) 2006 – 2009. 1905. gada revolūcija. (www2.la.lv)

Imants Lancmanis

ir viens no 8 nominantiem Purvīša balvai 2011. gadā:

D. Krauze: Vai 21. gs. māksliniekam ir jāprot uzgleznot zirgu?

I. Lancmanis: Zirgu un visu ko citu būtu jāprot uzgleznot gan 21.gs., gan arī nākamajos. Jo tikai profesionālā varēšana atbrīvo fantāziju un dod rokās varenus instrumentus savu ieceru iemiesošanai. Taču šaubos, vai tas notiks, jo priekšstats, ka radīšana nāk no iekšām, nevis no smalki saskaņota smadzeņu, sirds, acs un rokas orķestra, ir pavedinoši ērts un jau kopš 20.gs. vidus pakāpeniski izskauž akadēmisko izglītību (D. Krauze, IR, 2011. Nr.7)

Diskusija

Ko nozīmē profesionālā varēšana vizuālajā mākslā un jūsu profesijā?

Māksla nav virtuoza rotaļa...

Foto no LMA.lv un www.kulturasforums.lv

Kaspars Zariņš (dz. 1962)

Piemēram, asīriešu sistēma Divupes kultūrā vai Rogīra van der Veidena “Noņemšana no krusta”. Tāpēc mēs tā jūsmojam arī par Džokondu, kas savā ziņā ir primitīvisma, naivuma kalngals, ka tur ir tas, ko sauc par nezināmo, bet mūžīgo.

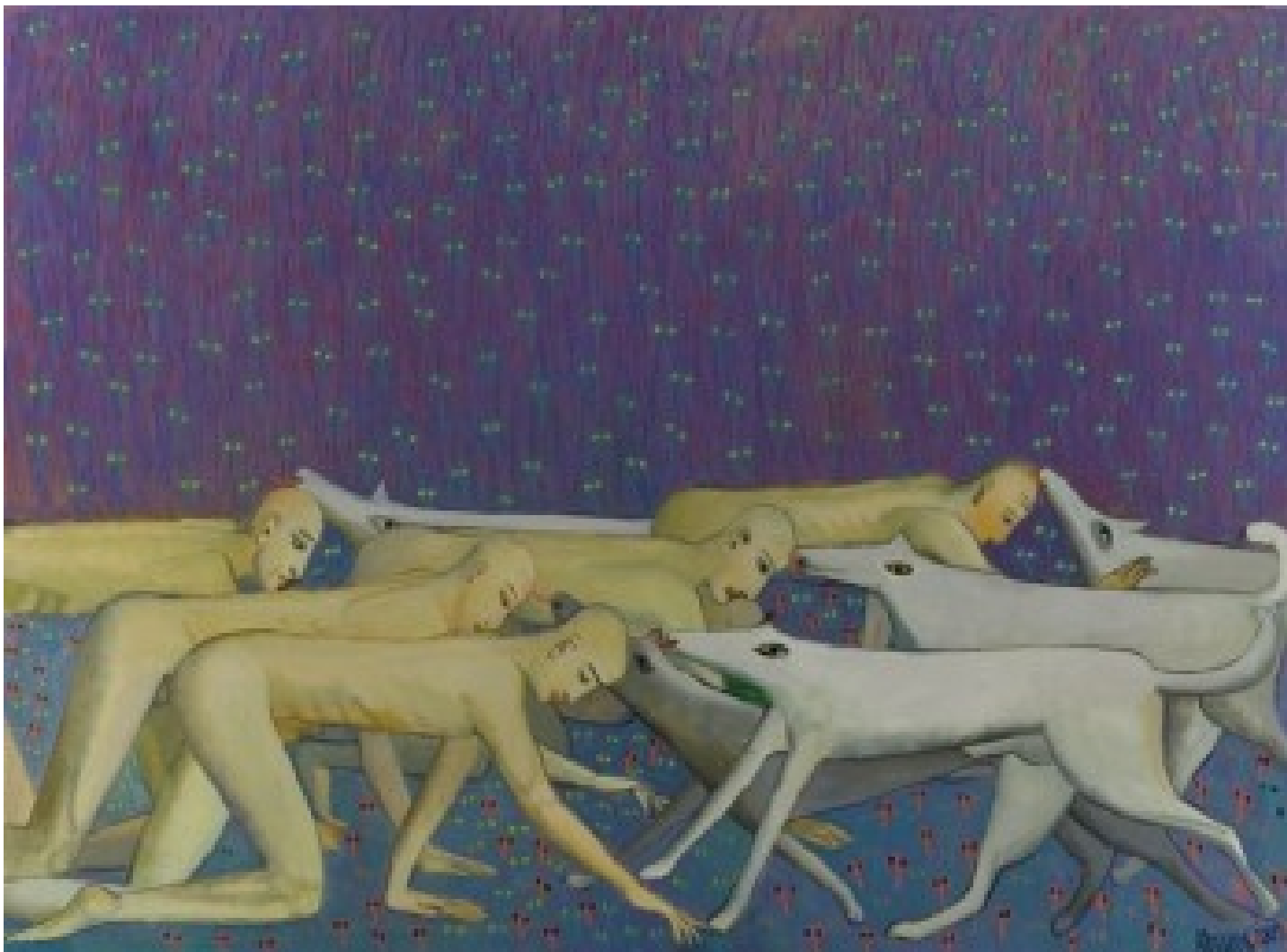
Daudzas citas mākslas izpausmes ir rotaļas pašam ar sevi – rādīt, cik forši un ātri var uzgleznot, uztaisīt.

Diskusija

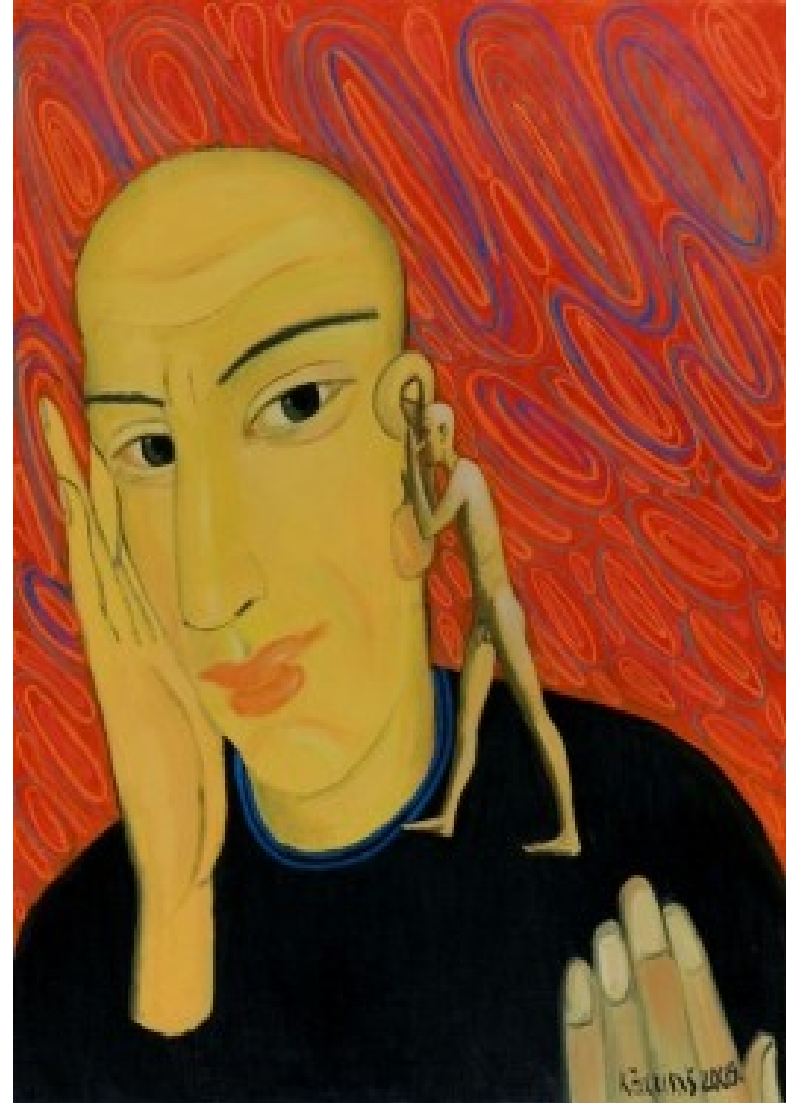
Lasiet tekstu (5.25), oponējiet K. Zariņa paustajām idejām

Pārsteidzoši atklāts un asi ironisks, Kaspars Zariņš kļuvis par teju vai kanonisku figūru Latvijas mākslas dzīvē. Viņu raksturo profesionāla virtuozitāte un apbrīnojamas darba spējas, dien dienā pievēršoties gan individuālam radošam darbam, gan pedagoga pienākumu izpildei Latvijas Mākslas akadēmijā un savā glezniecības studijā (D.Auziņa)

2011

K. Zariņš. Neputns. 2005. 100x80

K. Zariņš. Iekšējā balss. 2009. 45x60

http://www.hc.lv/inc/Upload/news_112/Image/KaspZarins_leksejabalss-m.jpg
<http://www.swedbank.lv/img/gallery>